

Women of Azerbaijan Tales and Their Names

Azizeh Yousefi^{1*}

1. Assistant Professor, Department of Persian Language and Literature, Faculty of Humanities, Mianeh Branch, Islamic Azad University, Mianeh, Iran.

Citation: Yousefi, A. (2021). Women of Azerbaijan Tales and Their Names. *Journal of Woman and Culture*, 12(48), 99-112.

DOR: 20.1001.1.20088426.1400.12.48.8.3

ARTICLE INFO

Received: 07.01.2021

Accepted: 20.04.2021

Corresponding Author:

Azizeh Yousefi

Email:

a.yousefi@m-iau.ac.ir

Keywords:

Azerbaijan tales
women's names

Abstract

The research was intended to review the women of Azerbaijan homeland tales and their names. The studied statistical population included all women of Azerbaijan homeland tales. The sample particularized the ladies of 35 Azerbaijan homeland tales. The research was designed as descriptive- analytical. Based on library research method and by implementing content analysis procedure, the social status and activities of Azerbaijan women in Azerbaijan homeland history and tales were reviewed. The names of women in epic-lyrical and lyrical stories were analyzed. Factors affecting their naming were explored and studied by descriptive and analytical methods. The findings indicated that the meaning of most of the stories women's names in the reviewed tales were related to their culture, action, personality and description. Composite names were more prevalent among lower class women. Most of the combined names of women, apart from the definition of class and physical description, served to introduce the culture, identity and personality of these women. Phonetically, there also was a correspondence between the names associated with some of the men and women.

Extended Abstract

Introduction: Literature and folklore of any nation, including stories, is one of the most prominent types of folk literature that is related to people's lives. Accordingly, it was considered more useful for understanding people, the realities, social and cultural conditions of human beings. One way to establish a character in the stories is to use names. The name is selected to represent the class, social status, culture that governs the environment and geographical climate of the characters in the story. The name also reflects the author's thoughts, teachings, and beliefs. Given the importance of the position of women in society and also considering the importance of popular literature and the influence and deposition of elements of folk tales in the minds and languages of people in all historical periods, it was necessary to study the roots and ideas involved in choosing women's names, to clarify the situation of women and the attitude of the society towards them in the context of the Azerbaijani society. Also, considering that the name had an identity and value burden, and on the other hand, referring to women with a general gender name had a humiliating burden, the present study examined the status and population of women with and without a name. Therefore the research was intended to review the women of Azerbaijan homeland tales and their names.

Method: The studied statistical population included all women of Azerbaijan homeland tales. The sample particularized the ladies of 35 Azerbaijan homeland tales. The research was designed as descriptive- analytical. Based on library research method and by implementing content analysis procedure, the social status and activities of Azerbaijani women in Azerbaijani homeland history and tales was reviewed. The names of women in epic-lyrical and lyrical stories were analyzed. Factors affecting their naming were explored and studied by descriptive and analytical methods.

Results: The findings indicated that the meaning of most of the stories women's names in the reviewed tales were related to their culture, action, personality and description. Composite names were more prevalent among lower class women. Most of the combined names of women, apart from the definition of class and physical description, served to introduce the culture, identity and personality of these women. Phonetically, there also was a correspondence between the names associated with some of the men and women.

Conclusions: The findings showed that in the stories of Azerbaijan, the census of women in the upper and lower classes of society were close to each other in terms of having name. Anonymous women, regardless of their social class, were registered under common names, by age, by position or occupation of fathers, wives, or by the name of their son. The number of low-ranking women with names was higher than the number of upper-class women. This revealed the popularity of these stories. Most women's names referred to their actions, roles and characteristics. Names such as "Chichek" (flower), which were intended to introduce the physical appearance of women, were more common among upper class women than lower classes. Dependence on government ranks apparently allowed these women to express themselves more than women of other classes. While the names of lower class women, such as the "little lady", were more related to their negative or positive role and performance in life. Composite names, which were a kind of disclosure of

women's feminine and physical identities, had been used more in the case of lower class women. This type of naming, like descriptive names, could be related to the way society viewed women. Of course, this index in the case of lower class women such as “Khanlarkhani”) the chief of all tribes), represented the culture, identity and personality of these women. This showed the superiority of culture and identity in introducing women compared to their appearance. Aristocratic titles such as lady and queen were more common among superior women. Titles that clearly reflected the culture of the lower classes were not found in the names of women, such as "Shamsikoreh" (The blind Shamsi) except in the name of "KouchikKhanom" (Little Lady); which could indicate the absence of a contemptuous view of women in Azerbaijani society. The stories of Azerbaijan had originated from the depths and body of the life of the people and had taken its elements from the thoughts, perceptions, feelings and realities of the life of the general public. Due to this close connection with their lives, through these stories, the ray of society's visible and hidden realities towards women is manifested.

Author Contributions: Dr. Azizeh Yousefi: contributed in general framework planning, content editing and analysis, article submission and corresponding author. The author discussed the results, reviewed and approved the final version of the manuscript.

Acknowledgments: The author would like to thank all those who contributed to this research.

Conflicts of Interest: The author declared there is no conflicts of interest in this article.

Funding: This article did not receive any financial support.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

زنان قصه‌های دیار آذربایجان و نام‌هایش

عزیزه یوسفی^{*۱}

۱. استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، واحد میانه، دانشگاه آزاد اسلامی، میانه، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی زنان قصه‌های دیار آذربایجان و نام‌هایشان بود. جامعه مورد بررسی زنان قصه‌های دیار آذربایجان می‌باشد. نمونه پژوهش زنان ۳۵ قصه‌ی آذربایجان بود که مورد بررسی قرار گرفتند. طرح پژوهش توصیفی-تحلیلی بود. به روش کتابخانه‌ای و با استفاده از شیوه‌ی تحلیل محتوا، موقعیت اجتماعی و کنش زنان آذربایجان در تاریخ و قصه‌های آذربایجان، مرور گردید. اسم‌های زنان داستان‌های حماسی-غنائی و داستان‌های غنائی دیار آذربایجان تحلیل شد و عوامل مؤثر بر نام‌گذاری آنان کاویده شد و به روش توصیفی و تحلیلی بررسی شدند. یافته‌ها حاکی از آن است که معنای اغلب نام‌های زنان داستان‌ها، با فرهنگ، کنش، شخصیت و توصیف آنان پیوند دارد. نام‌های ترکیبی در میان زنان فرودست، بیشتر نمود دارد. اغلب اسامی ترکیبی زنان، غیراز تعریف طبقه و توصیف جسمی، در خدمت معرفی فرهنگ، هویت و شخصیت این زنان بود. از نظر آوایی نیز میان اسامی مرتبط با برخی زنان و مردان تناسباتی وجود داشت.

کلیدواژگان: قصه‌های آذربایجان، نام‌های زنان

مقدمه

ادب و فرهنگ عامه و به‌ویژه قصه به‌عنوان گنجینه‌ای ارزشمند «نمودار قسمت مهمی از میراث فرهنگی هر قوم و ملتی است» (Marzluf, 1992, Translated by Jahandari, 2013)، که می‌توان از پس ساده‌ترین عناصر به درونی‌ترین لایه‌های آن نفوذ کرده و تحلیل کرد. از آن‌جا که ادبیات عامه در گزارش «احوال گذشته‌ی مردم کمتر از تاریخ دستخوش اغراض مورخان گشته‌است، در نتیجه به حقیقت و طبیعت نزدیک‌تر بوده» (Raesnia, 1999) و جهت شناخت مردم و وضع روحی و اجتماعی و سوابق زندگی بشر مفیدتر دانسته می‌شود (Mahjub & Zolfaghari, 2018). در ایران سابقه داستان‌پردازی با زمینه گسترده‌اش، به ایران پیش از اسلام می‌رسد. در دنیا کمتر ملتی چون ملت ایران، صاحب تاریخ پر عظمت لبریز از فرهنگ و ادب بوده و سخاوتمندانه ملل دیگر را تغذیه‌ی فرهنگی

و ادبی کرده است. در این میان گونه‌های متعدد ادبیات آذربایجان، به‌عنوان بخشی از ادبیات مردم فرهنگ‌ساز و فرهنگ‌دوست ایران، مظاهر زیبای فرهنگ و مدنیت را به نمایش می‌گذارد. «تنوع موضوعات، قدمت تاریخی و وسعت اطلاعات ارائه شده در آن‌ها، آذربایجان را به‌عنوان یکی از کانون‌های آفرینش و گذار قصه در جهان معرفی می‌کند» (Ghafoori, 2013).

ادبیات و فولکلور هر ملتی به‌عنوان آینه تفکرات، فرهنگ، آداب و رسوم آن ملت، نمودی از مدل فکری و طبقات آن جامعه و بازتاب‌دهنده واقعیت‌های زمان و زندگی آنان است. از آن میان قصه یکی از برجسته‌ترین گونه‌های ادبیات عامیانه است که با زندگی مردم پیوند دارد و از آرزوها و آرمان‌های آنان حکایت می‌کند. «شخصیت و زندگی رابطه‌ای متقابل دارد و شخصیت به نوعی از زندگی گرفته می‌شود. پشت چهره هر شخصیت، بخشی از زندگی واقعی قرار دارد» (Hanif, 2012). یکی از شیوه‌های شخصیت‌پردازی، استفاده از نام است. نام علامتی قراردادی است که هویت صاحب نام را در خود نهفته دارد. در داستان‌هایی که از پیرنگ شخصیتی برخوردارند، انتخاب نامی متناسب با شخصیت آن‌ها امری ضروری است. «در این نوع داستان‌ها نام به گونه‌ای گزینش می‌گردد که معرف طبقه، موقعیت اجتماعی و اقلیم جغرافیایی اشخاص داستان باشد. چنان که داستان‌های عامیانه آذربایجان از این منظر قابل توجه است. «در این داستان‌ها بخش عمده‌ای از بار معنایی در روایت بر نام‌هایی نهاده شده است که در گزینش آن‌ها با اندیشه‌ای از پیش تعیین شده و تعمدآمیز، به تناسب آن‌ها با مقال و مقام و ماجرا تأکید می‌شود» (Shiri, 2009). داستان‌نویسان از مفهوم اسم هم، یاری می‌جویند. «آن‌ها وقتی از اسم «قدرت» یا «نعمت» یا ... استفاده می‌کنند، بخشی از هدفشان «معنای» این کلمات است که در شخصیت آن‌ها متجلی است. این نکته می‌تواند بخشی از بار مفهومی داستان را به مخاطبان القا کند» (Hanif, 2012). در داستان‌های «حماسه و محبت در ادبیات شفاهی آذربایجان» چنین نکته‌ای ملحوظ است. در برخی از این داستان‌ها عنوان داستان‌ها نیز از نام قهرمانان گرفته شده است. استفاده از اسم عام یا خاص، ساده‌ترین راه شخصیت‌پردازی است که نویسنده متناسب با طرح و ساختار داستانش نامی را برای اشخاص داستانش برمی‌گزیند. انتخاب نام اشخاص داستانی بستگی به موضوع و هدف مورد نظر دارد. «چون نویسندگان از روی قصد گاه به خلق واقعیت‌ها به صورت آرمانی و گاه به صورت هجوآمیز و دست‌کاری شده می‌پردازند، به همین دلیل بسیاری از نام‌ها و واقعیت‌ها با تعمد و طرح از پیش تعیین شده، دارای مفاهیمی ضمنی، استعاری و کنایی‌اند و بر حقایقی فراتر از سطح ظاهری و بافت طبیعی خود دلالت می‌کنند» (Shiri, 2009). از سوی دیگر هر نامی نمایش‌دهنده‌ی فرهنگ حاکم بر محیط و نشان‌دهنده‌ی اندیشه‌ها، آموزه‌ها و اعتقادات نویسنده است. فرهنگ‌های مختلفی چون فرهنگ‌های مذهبی و بومی هر کدام نام‌های متفاوتی را نیز به دنیای داستان وارد می‌کنند. در بسیاری از داستان‌های عامیانه آذربایجان نشانه‌هایی از حضور فرهنگ محلی در انتخاب نام‌ها مشاهده می‌گردد. از طرفی، با تحلیل نام‌های اشخاص داستان، می‌توان به سیر تفکر جامعه در امر نام‌گذاری افراد پی برد. چرا که «روند تغییر نام افراد نشان‌دهنده‌ی فرایند تغییرات اجتماعی و فرهنگی در نظام اجتماعی است» (Najati Hosseini & Afshar, 2011).

نام‌ها گاه با صاحبان خود ارتباط بصری پیدا می‌کنند و بخشی از خصوصیات فیزیکی و گاه روحی و رفتاری افراد را در خود بازتاب می‌دهند. در بعضی متون نیز کیفیت تلفظ و آوایی که در اسامی وجود دارد، پاره‌ای خصوصیات درونی یا بیرونی آدم‌ها را منعکس می‌کنند. Aikhen Bam (Okhovat, 1992) در پژوهشی گزارش کرد که «میان آوا و طنین اسم‌های خاص داستان و مضمون مورد نظر نویسنده ارتباط تنگاتنگی وجود دارد». تاکنون پژوهشگران متعددی آثاری در مورد قصه‌های عامیانه زبان فارسی پرداخته‌اند که از آن جمله، Zolfaghari & Shiri (2021) در کتاب «باورهای عامیانه مردم ایران» انواع باورها و اعتقادات اقوام گوناگون ایرانی در متون مختلف را بررسی کرده است. چندین اثر نیز قصه‌های عامیانه دیار آذربایجان را از زوایای مختلف به تحلیل نشست‌اند: (Karimi (2009) در کتاب «سیمای زن در فرهنگ و ادب آذربایجان» چهره‌ی زن را در آثاری چون دده قورقود، کوراغلو، نظامی

و خاقانی و ... بررسی کرده است. نویسنده معتقد است که در هر اوضاع و احوالی، سیمای زنان این منظومه، مجسمه‌ی پاک، وفاداری و محبت است. (Ezzati, Danay-Tus & Sorahi (2018) در مقاله «تحلیل گفتمان جایگاه زن در ضرب‌المثل‌های ترکی» نتیجه گرفته‌اند که زن در فرهنگ ترکی جایگاهی والا و ارزشمند دارد. پیرامون نقش و جایگاه زن در برخی آثار و فرهنگ‌ها نیز بررسی‌هایی انجام گرفته است. مقاله «تصویر زن در داستان‌های عامیانه سمک عیار و داراب‌نامه» از (Karami & Hesampour (2006، به این نتیجه رسیده‌است که زنان داستان‌ها در طبقات فرودین جامعه حضوری گسترده‌تر از زنان اشراف دارند. (Nobakht & Ahmadi (2010 در «بررسی نقش و جایگاه زن جنوب در قصه‌های عامیانه» مشخص کرده‌اند که زنان در قصه‌ها اغلب در نقش‌های اجتماعی خانه‌داری، مادری و همسری ظاهر می‌شوند. (Bayat (2011 در مقاله «محو‌ریت قهرمانان زن در قصه‌های عامیانه» نشان می‌دهد که زنان این قصه‌ها آرزوهای دست‌نیافتنی خود را در سرگذشت قهرمان زن داستان متجلی کرده‌اند. (Bagheri (2013 در مقاله‌ی «زنان فعال و منفعل در داستان‌های منشور عامیانه» ویژگی‌های زنان را نشان داده است. (Zare Poštaki Zad & Jaberinasab (2019 در مقاله «سیمای زن در مجموعه داستان‌های کوتاه راضیه تجار» جایگاه و نقش زن ایرانی را بررسی و نشان داده‌اند که زنان این داستان‌ها در سیطره نظام مردسالاری اسیرند و هویت و استقلال شخصیتی ندارند و پیوسته در معرض تهدیدند.

با توجه به پژوهش‌ها و اهمیت جایگاه زنان در اجتماع و نیز با عنایت به اهمیت ادبیات عامه، رسوخ و رسوب عناصر قصه‌های عامیانه در ذهن و زبان مردم در تمام ادوار تاریخی، بررسی ریشه‌ها و اعتقادات دخیل در گزینش اسامی زنان ضروری می‌نماید تا از خلال آن‌ها وضعیت زنان و نگرش جامعه به آنان در بستر جامعه‌ی آذربایجان روشن گردد. هم‌چنین با توجه به این که اسم بار هویتی و ارزشی دارد و از سوی دیگر ارجاع به زنان با اسم جنس و عام، بار تحقیرآلودی داشته و نوعی مفهوم کم‌ارزش بودن فرد را حمل می‌کند، پژوهش حاضر به بررسی جمعیت زنان صاحب اسم و محروم از اسم می‌پردازد. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی زنان قصه‌های دیار آذربایجان و نام‌هایشان می‌باشد.

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

طرح پژوهش توصیفی-تحلیلی است. جامعه مورد بررسی زنان قصه‌های دیار آذربایجان می‌باشد. نمونه پژوهش زنان 35 قصه آذربایجان بود که مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند.

روش اجرا

در تحقیق حاضر، به روش کتابخانه‌ای و با استفاده از شیوه‌ی تحلیل محتوا، مروری بر حضور و کنش زنان آذربایجان در تاریخ و قصه‌های آذربایجان، از منظر سطح و دامنه‌ی حضور و کنش صورت گرفت. اسم‌های زنان داستان‌های حماسی-غنائی و داستان‌های غنائی دیار آذربایجان تحلیل شد و عوامل مؤثر بر نام‌گذاری آنان کاویده شد.

یافته‌ها

در این قسمت به یافته‌های به دست آمده بر اساس شخصیت و نام‌های زنان قصه‌های آذربایجان پرداخته شد:

حضور و نوع کنش زنان آذربایجان در قصه و تاریخ

مجموع کل شخصیت‌های زن بررسی شده‌ی قصه‌های آذربایجان به تعداد هفتاد و هشت نفر بود، از این میان چهل و سه زن دارای اسم و سی و پنج زن بدون اسم بودند. طبق بررسی‌ها جمعیت زنان کنش‌مند بیش از تعداد

زنان کنش‌پذیر است و تعداد زنان کنش‌مند وابسته به طبقات فرادست بیش از تعداد زنان طبقات فرودست جامعه، و هم‌چنین با توجه به مجموع زنان کنش‌پذیر، تعداد زنان کنش‌پذیر وابسته به طبقات فرادست بیش از تعداد زنان طبقات فرودست بود. بیشتر زنان کنش‌مند با شخصیت منفی از طبقات فرودین جامعه برخاسته بودند. اغلب آنان از آغاز با روابط عاطفی وارد داستان می‌شوند و تا هنگام وصال، بسیار زیرک و چاره‌اندیش ظاهر می‌شوند. قدرت عشق وجود آنان را دگرگون ساخته و شخصیت‌شان را پویا می‌کند ولی با وصالشان تلاش و تدبیر آنان خاتمه می‌یابد. دختران کنش‌مند طبقات فرادست به احتمال، اتکای آنان به طبقه خانوادگی برتر، جسارت لازم جهت پیش‌قدم شدن در عشق را به آنان داده است. دلیل دیگر این که شاخص مذکور در زنان سنتی و فرودست جامعه مشاهده نمی‌گردد. اینان اگرچه در بخشی از داستان، نقش فعالی در زندگی‌شان دارند، ولی از نیمه داستان نقش‌شان کم‌رنگ می‌شود و تنها به گریه و زاری اکتفا می‌کنند. در تبیین این امر می‌توان اندیشید که زن تا هنگامی که در دارالحکومه و میان قدرتمندان زندگی می‌کند از درایت و تهور لبریز است، ولی وقتی از مرکز قدرت دور می‌شود، تمام جرئت و جسارت خود را در خانه‌ی قدرت جامی‌گذارد. زنان کنش‌مند در دفاع از حق تعیین سرنوشت زندگی‌شان، ازدواج تحمیلی را نپذیرفته‌اند و در صورت زیربار رفتن، توانسته‌اند بعدها به دلخواه خود تغییر دهند. برخی زنان کنش‌مند به مشارکت‌های اجتماعی پرداخته‌اند. از زنان فرادست هیچ زنی در امور جنگی شرکت ندارد. شاید برای آنان در پرتو رفاه و امنیت حاکم، چنین دغدغه‌هایی وجود ندارد. ولی تعدادی از زنان لایه‌های پایین جهت نجات افراد خانواده و احقاق حق خود، به این عرصه وارد شده‌اند. زنان فرادست و فرودست کنش‌پذیر، در هیچ فعالیتی مشارکت ندارند. اغلب زنان کنش‌مند مدبر، چاره‌اندیش، و یاور فرزندان و همسران خود هستند و از تمام امکانات مادی، ظرفیت‌های زنانگی، توان فکری و دانش فراواقعی‌شان جهت حل مشکلات آنان بهره‌می‌برند. با توجه به این که زنان کنش‌مند فرادست، آموزش دیده هستند، می‌توان برآن بود که این شاخص، جسارت، دانش و توانایی لازم جهت مقابله با ناملایمات را به آنان می‌بخشد. لحاظ طبقه اجتماعی در ازدواج‌های طبقات بالا معمول است. امدادهای غیبی و یاریگری‌های بزرگان معنوی، همواره شامل حال قهرمانان مرد قصه‌ها می‌شود و به یاری آنان از بحران‌ها رهایی می‌یابند. در برخی داستان‌ها بر استفاده از حیل‌های (مکر) زنانه جهت رهایی از چشم مردان به صورتی مثبت نگاه شده است. حیل در معنای تدبیر و چاره‌اندیشی، دارای بار معنایی مثبت است (Yazdanfar & Shiri, 2017). در طول تاریخ نیز، زنان آذربایجان به مشارکت در امور جامعه و انجام کارهای تولیدی درآمدزا اشتغال داشته‌اند و در تاریخ از بناهایی یاد شده است که در مناطق مختلف آذربایجان به امر و به هزینه زنان ساخته شده است. زنان آذربایجان نظیر زینب پاشا، پایه‌پای زنان مناطق دیگر ایران، در به ثمر رسیدن جنبش مشروطه، از جنبه‌های مختلف نقش‌های مهم و غیرقابل انکاری داشتند (Fasihi, 2011). هم‌چنین زنان عارف، سخنور، عالم و شاعری چون پریخان خانم، شاه خاتون، مهستی گنجوی و ... از خط‌های آذربایجان ظهور کرده و دفترهای شعری چندی به زبان ترکی و فارسی از خود به یادگار گذاشته‌اند.

نام‌گزینی زنان آذربایجان

در این بخش پیرامون نام‌گزینی زنان وابسته به طبقات مختلف داستان‌های آذربایجان و عوامل موثر بر آن و نیز روابط پیدا و پنهان موجود میان شخصیت‌های زن و اسم‌های آنان کند و کاو شد.

زندگی و سرنوشت:

اسم برخی زنان با سرنوشت آنان، تناسب معکوس دارد. در داستان «آرزی و قمبر»، آرزی (تلفظ محلی آرزو) به معنی مراد، آرمان و خواهش است. بی‌توجهی مادر آرزی به «آرزو»، خواست و علاقه «آرزی» به قمبر و تحمیل خواست خود، هر دو دل‌باخته را کام‌نایافته به کام مرگ می‌فرستد تا میان اسم و سرنوشت این زن نوعی تناسب

معکوس برقرار شود. در داستان «صمد» (Azarafshar, 2019)، فرنگیس و نرگس، دختران پادشاه قه‌اند. نرگس قیافه و هوش درخوری ندارد: نرگس گلی که از فرط زیبایی در ادبیات فارسی مشبه به چشم معشوق قرار می‌گیرد، به دختری زشت اطلاق شده است. این تناسب معکوس، در زندگی و سرنوشت او نیز جاری می‌شود: دختری ثروتمند ولی بی‌بهره از قابلیت ذهنی را به پسری فقیر ولی هوشمند تزویج می‌کنند. این امر از عدم سنخیت میان زن و مرد داستان حکایت می‌کند که دق‌مرگ شدن او، این حقیقت را آشکار می‌کند. فرنگیس، دختر باهوش و زیبای شاه است. ولی تقدیر این شاهزاده خانم - به‌علاوه‌ی فرنگیس به معنی زنی با گیسوانی فراوان - با مردی زشت، بی‌مو، تهی‌دست و بی‌نام و نشان - صمد - رقم می‌خورد. سرنوشت، گریزناپذیر است و زن سرنوشتش از قبل تعیین شده است (Pira, 2011).

زنان دیگری نیز هستند که نام آنان به‌صورتی غیرمستقیم و کنایی به وقایع زندگی و سرنوشت آنان پیوند می‌خورد. به عبارت دیگر، نام افراد گاهی «بر معنایی فراتر از لفظ خود دلالت می‌کنند و معنای نهفته در آن را از طریق قراین موجود در محیط و ماجرا دریافت» (Shiri, 2009). اگر ترکیب گل‌نگار در معنی لغوی نگارنده‌ی گل - کسی که گل می‌کارد و در مفهوم کنایی کاری فوق‌العاده انجام دادن - در نظر گرفته شود، می‌توان مفهوم دیگری در پس معنای لغوی این ترکیب حدس زد: با توجه به این که یادگار - پسرش - که هنگام کشته شدن ملکه، از بطنش جدا می‌شود، بعدها به ثمر می‌نشیند و قاتل مادرش را از تخت به زیر می‌کشد، مفهوم مذکور با اقدام یادگار، ارتباط پیدا می‌کند.

هم‌چنین چنان که گذشت، در داستان‌های آذربایجان، به نام زنانی برمی‌خوریم که می‌شود میان اسم آنان و زنان تاریخی، روابطی قائل شد. این رابطه ممکن است برخاسته از شباهت‌های موجود میان زندگی، کنش‌ها، ویژگی‌های شخصیتی و اسامی زنان مذکور باشد. در داستان «نجف و پریزاد»، اسم زن، پریزاد است که هم‌اسم پریزاد (پروشات)، همسر داریوش دوم پادشاه هخامنشی است. این زن در دربار نفوذ زیادی داشته و از حیث حيله و تزویر و دسیسه و قساوت قلب بی‌مانند بوده است. در قصه، پریزاد بعد از طلسم شدن و ناپدید شدن نجف، تا شکستن طلسم و برگشتن وی، تدابیر و حيله‌های چندی به کار می‌گیرد تا هویت خود را پنهان کرده و غیبت نجف آشکار نشود (Zihag, 2016). همین کنش‌ها، شخصیت او را از جهت زرنگی و حيله‌گری به شخصیت پروشات نزدیک می‌گرداند. در داستان هجر و نبی نیز، می‌توان میان برش‌هایی از زندگی این شخصیت‌ها و زندگی ابراهیم نبی و هاجر، روابطی را قائل شد.

نقش و عملکرد:

اسامی شخصیت‌ها، بخشی از خصوصیات رفتاری آن‌ها را در خود بروز می‌دهند. بنابراین عقیده، می‌توان اندیشید که با توجه به کنش‌ها و وقایع زندگی منور در «گل خندان»، کلمه‌ی منور که به معنی روشن و فروغ‌مند آمده است، مفاهیم چندی را برمی‌تابد: این زن بعد از رهایی از سردابه، با تدابیری موفق می‌شود هم رفتارهای غیرانسانی نامادری‌اش، خانم کوچک، را «آفتابی» کند و هم زیرکانه بعد از آشکار کردن حقایق زندگی‌اش با به‌دست آوردن جایگاه قبلی، زندگی خود را درخشان - منور - گرداند. نیز، منور زندگی خارکن - نجات‌دهنده‌اش از سردابه - را از نظر اقتصادی متحول کرده و به زندگی او «فروغ» می‌بخشد. در «قاجاق نبی»، مفهوم اسم هجر با کنش و شخصیت هجر در عرصه‌ی زندگی بیگانه نیست. اگر «هجر» واژه‌ای عربی و فعل تلقی شود، به معنی بریدن و قطع کردن است؛ و اگر مخفف هاجر محسوب شود، هم‌اسم هاجر، همسر ابراهیم نبی است. هجر بنا به مخالفت خانواده‌اش از ازدواج او با نبی، از خانواده‌اش «بریده» و با نبی فرار می‌کند. از طرف دیگر همان‌طور که هاجر پایه‌ی ابراهیم «نبی کوچ می‌کند، هجر نیز دوشادوش «نبی» ترک وطن می‌کند. در داستان «نجف و پریزاد»، خانلارخانی به اصرار خود، به عقد نجف درمی‌آید. خان به معنی رئیس، امیر و بزرگ در نزد ترکان است.

خانلارخانی نه تنها برای زندگی مشترک خود تصمیم می‌گیرد، بلکه بعد از اطلاع از حبس نجف توسط شاه عباس، به تنهایی در کوهستان مستقر می‌شود و او را به مبارزه فرامی‌خواند (Zihag, 2016). در «شاه اسماعیل»، عرب زنگی زن رزم‌آوری بود که به منظور انتقام از حبش -قاتل همسرش- در بیابان مستقر شده بود. با توجه به یکی از معانی عرب (باقی ماندن نشان زخم بعد از به شدن)، حبش داغی بر دل عرب زنگی نهاده بود که او را واداشته بود تا دست به کنش بزند. بنابراین، معنی مستتر در جزء اول اسم عرب زنگی به حادثه قتل همسرش و عملکرد انتقام‌جویانه ناشی از آن اشاره می‌کند. در نهایت، واکنش عرب زنگی به ظلم حبش، سرنوشت او را متأثر می‌کند. از طرف دیگر، اسم زن گاهی «نمایش وارونه‌نمایی و ناهم‌خوانی با رفتارهای» او است (Shiri, 2009). ریحان خانم، در داستانی به همین نام، دختر چوپان است که با ابوالقاسم -پسر شاه- ازدواج می‌کند. شاه که مخالف این ازدواج بود، بعد از دیدن خوابی، دستور قتل ابوالقاسم -که با وساطت زندانی می‌گردد- و نوزاد ریحان را می‌دهد. ریحان از نظر معنای لغوی، گیاهی معطر با ساقه‌های نازک است که در زمینی نرم می‌روید، ولی کنش و شخصیت این زن در داستان با مفهوم اسمش در جهت «وارونه‌نمایی» است. ریحان بعد از دست‌گیری همسر و قتل نوزادش توسط شاه -که بعدها معلوم می‌شود که زنده است- با جمع‌آوری سپاه، به دشمن می‌تازد و آنان را شکست می‌دهد. زن و ملازمت او با مفاهیمی چون نحیف و «ظریف» بودن (در رابطه با معنای ریحان) در برخی فرهنگ‌ها، او را از «مقاومت» و ظلم‌ستیزی برای نجات همسر، باز نمی‌دارد.

شخصیت:

نام افراد گاهی نماینده بعضی خصوصیات صاحبان خود است (Shiri, 2009; Taheri Ghalehno, Zolfaghari & Bagheri, 2015). در داستان‌های آذربایجان، اسامی زنان برخی ویژگی‌های شخصیتی آنان را القاء می‌کنند. مرضیه به معنی مورد رضایت است، میان مرضیه و هم‌مکتبی‌اش حسن، رابطه عاطفی برقرار می‌شود. پدر مرضیه او را به عقد مرد ثروتمندی درمی‌آورد. مرضیه از خواست خود می‌گذرد تا رضایت پدر را جلب کرده باشد. بنابراین معنای اسم مرضیه در ارتباط با پدر، هم‌خوانی کامل دارد. گل‌عداز از زنان شاه اسماعیل است. یکی از معانی عداز، افسار ستور است. نحوه تعامل و حضور گل‌عداز در قصه، شخصیت و منش او را به صورتی رمزی به معنی جزء دوم اسمش (عداز) افسار، مربوط می‌کند: گل‌عداز زنی بی‌اراده که از هنگام عقد با شاه اسماعیل، اختیار (افسار) او دست پدرش است و در ادامه، مسیر زندگی‌اش توسط عرب زنگی، زن دیگر شاه اسماعیل، هدایت می‌گردد. در داستان «شیرویه و سیمین‌عداز» اگر سیمین را در معنای نوعی فلز بدانیم، با لحاظ این نکته که در مفهوم فلز، سختی و نفوذناپذیری نهفته است، با توجه به سرگذشت سیمین‌عداز، می‌توان بر آن شد که «سیمین» به‌طور رمزی اشاره دارد که سیمین‌عداز علاوه بر عقیف بودن، زن نفوذناپذیر و مقاومی است که در تمام مدتی که در بند شاه مغرب و فولادپری بود، هیچ‌یک از آنان نمی‌توانند به او دست یابند. اسم خانوم کوچک، ترکیب پارادوکس گونه‌ای دارد؛ «خانم» واژه‌ای ترکی به معنی خاتون و بانو است و خانم‌بزرگ، برترین زن خانه؛ خانم کوچک هم به معنی بانوچه است. اسم خانم کوچک/بانوچه مفهوم تحقیرآمیزی دارد که شخصیت نازل و کنش‌های سخیف، ناپسند و غیرانسانی او در قصه «گل‌خندان» را نمایندگی می‌کند (Azarafshar, 2019).

هویت زنانگی:

جنبه‌ی دیگری از القاگری اسامی، ایجاد ارتباط بصری با دارندگان اسم است. نام برخی زنان با نمای ظاهری آنان پیوند دارد و به نوعی هویت زنانگی آنان را منعکس می‌کند. این ارتباط زمانی کامل‌تر می‌شود که میان اجزای اسامی زنان نوعی مشابهت نیز برقرار باشد. سیمین به معنای سپیدروی و زیباروی آمده است. با توجه به توصیف سیمین‌عداز در قصه، نام او از خصوصیات جسمی او گرفته شده است. در داستان «صمد»، اسم فرنگیس با

توصیف او در متن قصه و فرنگیس شاهنامه هم خوان است. در فرهنگ نام‌ها فرنگیس به معنی زنی دارای گیسوانی فراوان است (Hamida & Farhangi, 2012). فرنگیس شاهنامه، دختر افراسیاب و همسر سیاوش، زنی بسیار زیبارخ و زیبا مو بود، برخی زنان قصه‌های دیگر نیز این ویژگی را دارند: چیچک، پری، منور، بدیع‌الجمال، گل‌عذار، شاه صنم، گل‌چهره، ماه‌جبین، گل‌اندام، گل‌گزپری، پینارپری و پریزاد. در همین رابطه، اسم‌های ترکیبی مذکور در سطور بالا نیز، در خدمت معرفی نمای ظاهری زنان است که یک جز یا هر دو جزء اسم از عناصر زیبا یا موجودات شهره به زیبایی، تشکیل شده است.

جایگاه و منزلت:

اسم‌ها غیر از رفتار و شخصیت، از جایگاه و منزلت زنان قصه نیز، سخن می‌گویند. «گل‌نگار» در مفهوم محبوب و معشوقی که بسیار دوست دارند، منزلت ملکه گل‌نگار را در قصه گلابتون و یادگار منعکس می‌کند. شاهی خانم در داستانی به همین نام، با خنیگران و سخنوران مناظره‌ی ساز و سخن می‌کند و بعد از شکست دادن‌شان، همه را حبس می‌کند. با توجه به معنای شاهی، می‌توان اندیشیده که ظرفیت‌های معرفتی و تسلط بر ساز و سخن، موقعیت و اقتداری به شاهی‌خانم بخشیده است که در پرتو آن بر رقبایش «سروری و حکومت» می‌کند. زیبایی‌های «محبوبه» در داستان محبوبه و سرخوش، این زن را مورد حب سرخوش قرار داده و معنای نام محبوبه را با نمای ظاهری و جایگاه برخاسته از توصیف او هم‌خوان می‌کند.

تناسب آوایی:

اصوات نام‌های اغلب زنان، با اسامی مردان مرتبط با آنان، تناسب آوایی دارد و هجا یا هجاهای هماهنگی در اسامی آنان دیده می‌شود که از وجود سنخیت یا روابطی میان آنان حکایت می‌کند. هجای آخر اسم ملکه گل‌نگار - «گار» - با هجای آخر پسرش یادگار اشتراک دارد که از نقش زن در روند ماجراهای قصه حکایت دارد. مصادیق دیگر این پدیده عبارتند از: اسم گل‌چهره - از زنان شیرویه - با اسم شیرویه، هجاهای آخر پری و قربانی، اسم ریحان با اسم پسرش، زمان، و با نام همسرش، ابوالقاسم، اسامی هجر و نبی و تکرار کلمه بدیع در اول اسم بدیع‌الملک و بدیع‌الجمال در داستان بدیع‌الملک. نزدیک به همین موضوع، ارتباط اصوات اسم با وضعیت زندگی زنان است. در کلمه منور، صامت‌های (م/ن) در زبان فارسی، صدایی شبیه به نق‌نق آهسته دارند و اصواتی ناشی از ناخشنودی را تداعی می‌کنند (Govaimi, 2004). وجود صامت‌های فوق در کلمه «منور»، حاکی از عدم رضایت او از زندگی و حوادثی است که بر سرش آمده است. همچنین مصداق «انعکاس فضای نام‌لایم و نامناسب در نام‌های زمخت و ناهمساز» اسم عرب زنگی است (Shiri, 2009).

فرهنگ اشرافی:

«استفاده از القاب و عناوینی چون خاتون و ملکه در قصه‌ها، نمایشی از فرهنگ اشرافی است (Shiri, 2009; Hoseini & Godrati 2012). اسامی نرگس و فرنگیس و برخی زنان فرادست را لقب خاتون، به معنی زن والامقام - (Hamida & Farhangi, 2012) و اسامی برخی دیگر را لقب ملکه و خانم، مانند ملکه جهان‌افروز خانم، ملکه خاتون، پری خانم و... همراهی می‌کند. باید افزود که در اسامی اغلب زنان سخنور و عالم دیار آذربایجان، کلمات خاتون و خانم دیده می‌شود که از آن جمله‌اند: شاه خاتون، حیران خانم (خاتون)، پریخان خانم و... (Tarbiat, 1999).

تعلق مذهبی و فرهنگی:

اسم برخی زنان معرف مذهب آنان است. «نام علاوه بر ابزار شناخت و تمایز آدم‌ها، گاهی تعلق فرهنگی

و مذهبی صاحب نام را نیز نمایندگی می‌کند. هم‌چنان که نماینده‌ی زبان، قومیت، ملیت و اقلیم جغرافیایی نویسندگان هستند» (Shiri, 2009). در داستان «اصلی و کرم»، نام واقعی اصلی، مریم است. با توجه به مسیحی‌زاده بودن اصلی، نام این زن با کیش او تناسب دارد. از مصادیق دیگر این پدیده، اسم «خانلارخانی» است که به دایره واژگان زبان ترکی تعلق دارد؛ و نیز اسم‌های آرزوی و قمبر، تلفظ محلی اسامی را بازتاب می‌دهند. چیچک که در زبان ترکی به معنی گل است، در منطقه‌ی آذربایجان بر روی زنان می‌گذارند. از این گونه است اسامی آغچاقیز، گونه‌تای و آی‌پارا که به ترتیب به معنی دختر سفید، خورشیدگون و ماه‌پاره. اسم مرضیه نیز حکایت از نام‌گزینی زنان بر مبنای فرهنگ دینی است. یکی دیگر از واقعیت‌های فرهنگی ایران، تمایل ایرانیان به نام‌گذاری فرزندان‌شان با اسم‌های کمابیش مشابه است (Govaimi, 2004). این تفکر در داستان صمد، که نام دو خواهر، نرگس و فرنگیس، از نظر آوایی با یکدیگر مشابهت دارند، دیده می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

در این مطالعه ابتدا کنش و حضور زنان آذربایجان در بستر داستان‌ها و تاریخ، مرور شد. آن گاه روابط و تناسبات دخیل در نام‌گزینی زنان دیار آذربایجان بررسی گردید. از میان هفتاد و هشت زن بررسی‌شده، چهل و سه زن دارای اسم بودند و سی و پنج زن بدون اسم. یافته‌ها نشان داد که آمار زنان لایه‌های بالا و پایین جامعه از نظر اسم‌دار بودن، به یک دیگر نزدیکند. از مجموع کل زنان بدون اسم، چهارده نفر متعلق به زنان طبقات فرادست بود؛ تعداد چهار نفر به طبقه پایین اختصاص داشت و پیرزنان (عجوزه‌ها) به تعداد یازده نفر، بیشترین تعداد زنان بدون اسم را شامل می‌شدند که اغلب این زنان چهره‌ای منفی در قصه دارند که این امر بی‌اسم بودن آنان را توجیه می‌کند. زنان بی‌اسم صرف نظر از طبقه اجتماعی‌شان، با اسم‌های جنس و عام مانند زن، دختر و برخی بر اساس سن مانند پیرزن (عجوزه) و خواهر بزرگتر و برخی از روی مقام یا شغل پدران یا همسران شان چون زن شاه حلب و دختران گل آقا، یا با نام فرزند پسرشان نام‌گذاری شده‌اند. در برخی داستان‌های «راضیه تجار» زنان داستان‌ها اسم خاصی ندارند و در طول داستان با کاربرد اسم عام زن، مادر یا با توصیف ویژگی‌های شان معرفی می‌شوند (Zare Poštaki Zad & Jaberinasab, 2019). در داستان‌های آذربایجان تعداد زنان فرودست دارای نام، بیش از زنان فرادست است. این امر مردمی بودن این داستان‌ها را آشکار می‌کند. نتایج حاکی است که اغلب نام‌های زنان، با کنش، شخصیت و توصیف آنان پیوند دارد و به کنش، نقش و خصوصیات آنان اشاره دارند. این پیوندها گاهی ظریف و مستترند. نام‌هایی مانند چیچک، گل‌چهره، گلابتون و ... که در جهت معرفی نمای ظاهری و جسمی زنان است، در میان زنان فرازین، بیشتر از طبقات فرودین است. می‌توان حدس زد که وابستگی به رده‌های حکومتی به این زنان جسارت، آزادی، ثروت و قدرت می‌بخشد تا ماجرای عاطفی خود را رقم بزنند و بیش از زنان طبقات دیگر خود را مطرح نمایند. در صورتی که نام‌های زنان طبقات پایین چون کوچک‌خانم، طوطی‌خانم یا گوهر، بیشتر با نقش و عملکرد منفی یا مثبت آنان در عرصه‌ی زندگی رابطه دارد. کنش‌هایی که این زنان در گذر از مراحل و کشاکش‌های زندگی از خود بروز می‌دهند، و ویژگی‌های شخصیتی آنان، اسامی آنان را توجیه می‌کند. نام‌های ترکیبی همانند گلگزپری، ماه‌جبین در میان زنان فرودست، نمود بیشتری دارد. این نوع نام‌گذاری را نیز که به نوعی افشای هویت زنانه و فیزیکی آن‌هاست، هم چون اسم‌های توصیفی می‌توان به نوع نگاه جامعه به زنان مرتبط کرد. البته این شاخص غیر از تعریف طبقه و توصیف جسمی، در مورد زنان فرودینی چون خانلارخانی، معرف فرهنگ، هویت و شخصیت این زنان است. این موضوع نشان از برتری جایگاه فرهنگ و هویت در معرفی زنان در مقایسه با جایگاه نمای ظاهری آنان است. القاب و عناوینی چون خاتون و ملکه در میان زنان فرادست، چون ملکه جهان‌افروز خانم بیشتر است. این امر بیانگر اهمیت القاب و عناوین جهت تشخیص آنان میان مردم است. شایان ذکر است که این واژگان، در دنباله اسم زنان عالم و سخنور دیار آذربایجان هم به چشم می‌خورد. از طرفی،

عناوینی که به‌طور واضح نمود فرهنگ طبقات فرودست باشد، «نظیر شمسی کوره یا اصغرریزه» (Shiri, 2009). به جز در اسم «خانم کوچک» در اسم این زنان دیده نشد. عدم خطاب زنان طبقات پایین با چنین عناوینی می‌تواند نشانگر عدم وجود نگاه تحقیرآلود به زن در جامعه‌ی آذربایجان باشد. هم چنین پژوهش نشان داد که معنای لغوی اسامی زنان معرف هویت زنانگی و شخصیت آنان است. از نظر آوایی نیز میان اسم برخی زنان و مردان مرتبط با آنان تناسباتی محسوس بود که نوعی سنخیت و هماهنگی میان آنان را القاء می‌کرد. با این حال درک قصه‌های آذربایجان چندان متکی به دریافت مفاهیم نام‌ها نیست. بدین ترتیب این قصه‌ها از ژرفا و بدنه‌ی زندگی توده‌ی مردم جوشیده و در مسیر حرکت خود عناصرش را از تفکر، ادراک، احساس و واقعیت‌های زندگی عموم مردم اخذ کرده است. به سبب همین پیوند تنگاتنگ با زندگی آنان، از خلال این داستان‌ها پرتو واقعیت‌های پیدا و پنهان جامعه نسبت به زن متجلی است.

سهام مشارکت نویسندگان: دکتر عزیزه یوسفی: طراحی چارچوب کلی، تدوین محتوا و تحلیل مطالب، ارسال و اصلاحات مقاله و نویسنده مسئول. نویسنده نسخه نهایی مقاله را مورد بررسی قرار داده و تأیید می‌نماید.

سپاسگزاری: نویسنده مراتب تشکر خود را از همه کسانی که با نقد و مشورت در تکمیل این پژوهش مؤثر بوده‌اند، اعلام می‌دارد.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافی توسط نویسنده گزارش نشده است.

منابع مالی: این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

- Azarafshar, A. (2019). *Legends of Azerbaijan*. Tehran: Abjad. [Persian] <https://www.adinehbook.com/gp/product/9649003986>
- Bagheri, B. (2013). Active and passive women in the Iranian prose folk tales. *Journal of Folklore Culture and Literature*, 1(1), 119-141. [Persian] <https://cfl.modares.ac.ir/article-11-7611-fa.html>
- Bayat, H. (2011). Women's heroes centered on folk stories. *Journal of Literary Criticism*, 3(11-12), 87-115. [Persian] <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=132886>
- Ezzati, Z. Danay-Tus, M., & Sorahi, M.A. (2018). Discourse analysis of womans place in Turkish proverbs. *Journal of Culture and Public Literature*, 6(19), 71-95. [Persian] <https://cfl.modares.ac.ir/article-11-15711-fa.html>
- Fasihi, S. (2011). *Suffering of struggle and the fruit of deprivation; Historical analysis of women's disenfranchisement during the constitutional era, (In the collection of women's articles in the history of contaemporary Iran)*. Tehran: Kavir. [Persian]
- Ghafoori, A. (2013). *The woman in the stories of Azerbaijan* (M.A. thesis). Department of Iranian Studies, Faculty of Literature and Humanities, Shiraz University.[Persian]
- Govaimi, M. (2004). *Voice and induction: An approach to the poetry of the Akhavan Sales*. Tehran:

- Hermes. [Persian] <https://www.gisoom.com/book/11079315/>
- Hamida, M., & Farhangi, R. (2012). *Dictionaries: Dictionary of tens of thousands of words of Iranian letters*. Tehran: Kelke Azadegan. [Persian] <https://www.gisoom.com/book/1867706/>
- Hanif, M. (2012). *Secrets and mysteries of storytelling*. Tehran: Madraseh Borhan. [Persian]
- Hoseini, M., & Godrati, H. (2012). Women's nomination in Thousand and One Nights. *Journal of Literary Research*, 48(2), 111-140. [Persian] <http://ensani.ir/file/download/article/20130807170001-9842-5.pdf>
- Karami, M., & Hesampour, S. (2006). The image and position of woman in folk tales of Samak-e Ayyar and Darabnameh. *Journal of Social Sciences and Humanities of Shiraz University*, 22(1), 125-136. [Persian] <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=29299>
- Karimi, M. R. (2009). *Women feature in the culture and literature of Azerbaijan*. Tehran: Andisheh Now. [Persian] <https://www.gisoom.com/book/1571205/>
- Mahjub, M.J., & Zolfaghari, S. H. (2018). *Iranian Folk literature (Proceedings on the myths and customs of Iran's people)*. Tehran: Cheshmeh. [Persian]
- Marzluf, U. (1992). *Classification of Iranian Tales. Translated by Keykavous Jahandari*. (2013). Tehran: Soroush. [Persian] <http://library.alzahra.ac.ir:8080/site/catalogue/322640>
- Najati Hosseini, M., & Afshar, S. (2011). The evolution of naming children in Tehran city. *Journal of Youth Research, Culture and Society*, 3(1), 141-158. [Persian] <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=103244>
- Nobakht, R., & Ahmadi, N. (2010). Southern women in vulgar tales (Case study: lamerd vulgar tales). *Journal of Women's Research*, 1(1), 61-73. [Persian] https://jwica.ut.ac.ir/article_19986.html
- Okhovat, A. (1992). *Grammar of the story*. Isfahan: Farda. [Persian] <http://opac.nlai.ir/opac-prod/bibliographic/564744>
- Pira, S. (2011). *Suffering of struggle and the fruit of deprivation; Historical analysis of women's disenfranchisement during the constitutional era, (In the collection of women's articles in the history of contemporary Iran)*. Tehran, Kavir. [Persian]
- Raeisnia, R. (1999). *Korogloo in mythology and history*. Tehran: Donya. [Persian]
- Shiri, GH. (2009). Women's nomination in the days spent by the DowlatAbadi. *Journal of Humanities, Al-Zahra University*, 18(74), 113-143. [Persian] <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/864816/>
- Taheri Ghalehno, Z., Zolfaghari, H., & Bagheri, B. (2015). Narrative onomastics of Iranian folk tales: A case study of Firoozshah Nameh. *Journal of Exploration of Persian language and literature*, 15(29), 45-86. [Persian] http://kavoshnameh.yazd.ac.ir/article_583_102.html
- Tarbiat, M. A. (1999). *Scientists of Azerbaijan*. Tehran: Printing and Publishing Organization. [Persian] <http://library.aui.ac.ir/inventory/100/1693.htm>
- Yazdanfar, S., & Shiri, G.H. (2017). Social role and status of women in the Ferdowsi's Shahnameh

- and One Thousand and One Night. *Journal of Comparative Literature Studies*, 4(2), 177-201. [Persian] <https://clrj.modares.ac.ir/article-12-5512-fa.html>
- Zare Postaki Zad, M., & Jaberinasab, N. (2019). Woman role in the short stories collection of Razieh Tojjar. *Journal of Women and Culture*, 11(41), 109-87. [Persian] http://jwc.iauhvaz.ac.ir/article_668888.html
- Zihag, A. R. (2016). *Epic and love in oral literature in Iran*. Vol 1,2. Tehran: Shere Sepid.[Persian] <https://www.gisoom.com/book/11198501/>
- Zolfaghari, H., & Shiri, A. A. (2021). *Folk beliefs of the Iranian people*. Tehran: Cheshmeh. [Persian] <https://www.gisoom.com/book/11608867/>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی